

KVALITETSREDOVISNING

Söderås – Sätra rektorsområde

Läsåret 2008 – 2009

Innehållsförteckning

Grundskola och förskoleklass	3-19
Fritidshem; se sid 19 för innehållsförteckning	20-27
1. Verksamhet	3
1.1 Organisation	3
2. Verksamhetens förutsättningar	3
2.1 Resurser	3
3. Arbetet i verksamheten	5
3.1 Mål	5
3.2 Uppföljning av 2007 års kvalitetsredovisning	6
3.3 Arbetet för att säkra måluppfyllelsen	8
3.3.1 Elever i behov av särskilt stöd inkl. elever med funktionsnedsättning	8
3.3.2 Jämställdhet	8
3.3.3 Elever med utländsk bakgrund	9
3.3.4 Hälsa och livsstil. Fysisk aktivitet, kost m.m	9
3.3.5 Uppföljning av Likabehandlingsplanen	9
4. Resultat och måluppfyllelse	9
4.1 Bedömningsunderlag	9
4.2 Kunskaper och lärande	10
4.3 Ansvar och inflytande	12
4.4 Bedömning och betyg	14
5. Analys och bedömning av måluppfyllelse	17
6. Åtgärder för utveckling	19
7. Beslut och ansvar för kvalitetsredovisningen	19
7.1 Tillgänglighet	19

Förskoleklass och grundskola

1 Verksamhet

1.1. Organisation

Sommaren 2007 genomfördes en omfattande omorganisation av Barn och utbildningsförvaltningen i Rättviks kommun. Som en del av omorganisationen tog ett helt nytt rektorsområde form. Söderås och Sätra, omfattande två små F-5 skolor med tillhörande fritidshem. Här kan skönjas likheter i avseende att den lilla enheten friläggas från den relativt större skolan/skolorna i de tidigare rektorsområdena. Denna kvalitetsredovisning avser läsåret 2008-2009, dvs. ”år 2” i det nya rektorsområdets verksamhet.

Skolornas elevantal och organisation kan för läsåret 2008-2009 beskrivas enligt följande:

Söderås	förskoleklass	14 elever (5 flickor, 9 pojkar)
	Årskurs 1	14 elever (9 flickor, 5 pojkar)
	Årskurs 2-3	22 elever (13 flickor, 9 pojkar)
	Årskurs 4-5	16 elever (9 flickor, 7 pojkar)
Sätra	förskoleklass	8 elever (3 flickor, 5 pojkar)
	Årskurs 1-2	15 elever (7 flickor, 4 pojkar)
	Årskurs 3-4-5	18 elever (12 flickor, 6 pojkar)

På de bägge skolorna finns även fritidshem. I Söderås var 42 barn inskrivna. I Sätra var motsvarande siffra 24. Se vidare separat kvalitetsredovisning för fritidshemmen.

2 Verksamhetens förutsättningar

2.1. Resurser

Barn och utbildningsförvaltningen hade under läsåret 2008-2009 ett resursfördelningssystem enligt följande:

Grundresurs är 7,60 % lärarresurs per barn i förskoleklass eller grundskola 1-5. Ett tillägg med 10 % ges till mindre skolor med färre än 70 elever i grundskola 1-5 respektive förskoleklass. Motsvarande tillägg är 25 % om elevantalet understiger 50 elever i grundskola 1-5 respektive förskoleklass. Dessutom finns en minsta nivå som garanterar 4,0 tjänster för förskoleklass och grundskola 1-5 tillsammans om elevantalet är ringa. Detta som en följd av politiskt beslut om att bibehålla små byskolor i Rättviks kommun. Till ovan nämnda resurser fanns förvaltningsövergripande resurser till särskilda insatser. Dessa resurser söktes inför läsåret och tilldelades via elevhälsan.

För Söderås skola genererade detta 5,60 lärartjänst. För Sätras del blev garantinivån uppfylld och 4,0 tjänster fick disponeras. Således hade rektorsområdets grundresurser på 9,60 lärartjänster. Detta var fördelat på

klass-, förskole- special-, idrotts-, slöjd- och hemkunskapslärare.

Till detta hade rektorsområdet under läsåret särskilda insatser beviljade från elevhälsan. Omfattningen var i maj 3,70 tjänster fördelat på 2,20 pedagogiska tjänster samt 1,50 elevassistenttjänst. Som tidigare nämnts har dessa resurser erhållits i ett förvaltningsövergripande perspektiv genom elevhälsan.

Sammanfattningsvis har rektorsområdet därför haft knappt 12 heltidstjänster i verksamheterna förskoleklass och grundskola 1-5 under läsåret. Dessa 12 årsarbeten var fördelade på 21 personer, varav 4 är män. Här skall noteras att viss personal haft liten sysselsättningsgrad på rektorsområdet, exempelvis övningslärare.

Andelen pedagogiskt utbildade lärare är hög. Enbart 0,05 årsarbete lärartjänst utfördes av ej pedagogisk utbildad personal.

Utöver skolans personal har verksamheten tillgång till experter via Elevhälsan, detta i form av skolpsykolog, specialpedagoger, dramapedagog och talpedagog.

Rektorsområdet har en heltidsanställd manlig rektor. En heltidsanställd kvinnlig rektorsassistent delas med det större rektorsområdet Nyhedsskolan.

Gruppstorlekarna varierar. Störst gruppering var 2-3 i Söderås med 22 elever medan den minsta var 8 elever i förskoleklassen i Sätra. Här skall poängteras att åldersintegrerad undervisning ofta blir en naturlig del av undervisningen på en liten skola.

Gemensamma arbetslag, tillika lärlag finns på respektive skola. En av lärarna på respektive skola är lärlagsledare. I andan av förvaltningens ”nya” organisation ingår dessa i ”rektors ledningsgrupp” tillsammans med rektorsassistent och representant från elevhälsan. Protokollförda möten hålls var tredje vecka. Då är ca 2 timmar avsatta per gång.

De kostnadsramar för drift som tilldelas verksamheterna var under läsåret 1100 kr per elev. Beloppet detta genererar förfogar arbetslagen över tillsammans med rektor. Detta för att i så hög utsträckning som möjligt nå uppsatta mål och utveckla verksamheten framåt. Personalens delaktighet och kostnadsmedvetenhet är här central.

Rektorsområdet har förmånen att ha nyrenoverade lokaler att arbeta i. Sätra skola kunde ”nyinrigas” efter renovering vintern 2008. Motsvarande för Söderås skola var våren 2009. Omfattande medel har satsats av Rättviks kommun allt i andan av att vidareutveckla byskolor och kunna erbjuda moderna pedagogiska miljöer i samtliga delar av Rättviks kommun. Allt detta i kombination med vackra och harmoniska utemiljöer ger framtidstro och inspiration i vårt fortsatta arbete. Samtidigt betonas vikten av samverkan med kommunens andra skolor. Här kan nämnas undervisning i slöjd och hemkunskap som sker i centrala

Rättvik. Delar av musikundervisning köps in från musikskolan.

IT-frågan är en annan aspekt som vi under året arbetat förvaltningsövergripande med. Skoldatanätverket har utvecklats vidare. Kompensatoriska hjälpmedel och introduktion av lärplattformen Fronter är exempel på detta. Här finns även fortbildningsinsatser.

3 Arbete i verksamheten

3.1 Mål

Mål och riktlinjer för verksamheten finns för följande områden angivna i Lpo 94:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Elevernas ansvar och inflytande
- Skola och hem
- Övergång och samverkan
- Skolan och omvärlden
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

För kommunen finns en Barn- och utbildningsplan som har följande sex områden.

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden
- Ansvar och inflytande
- Samverkan
- Bedömning och betygsättning
- Kultur, natur och hälsa

I den här redovisningen har vi utifrån gjorda utvärderingar och verksamhetens aktuella fokusering valt att fokusera på följande tre områden:

- Kunskaper och lärande
- Ansvar och inflytande
- Bedömning och betygsättning

3.2 Uppföljning av 2007 års kvalitetsredovisning

Åtgärder för utveckling

Söderås och Sätra

- fortsatta satsningar på utomhuspedagogik kopplat till ämnesintegrering med flexibla grupperingar.

Har genomförts regelbundet men uppfattningen är att omfattningen varit för liten. Vår planerade verksamhet med flera utomhuslektioner i veckan har inte fungerat fullt ut, delvis beroende på tidsbrist. F-klassen har varit ute oftare. Även 1:orna har vid flera tillfällen varit med fritids på uteverksamhet.

På skolan finns en stark önskan om att få profilera sig med utomhuspedagogik i alla ämnen, i syfte att erbjuda eleverna en varierad inlärningsmiljö och samtidigt säkerställa daglig fysisk aktivitet.

Personalen önskar därför få prioritera fortbildning och utvecklingsarbete inom detta område.

- fortsatt satsningar och samverkan inom rektorsområdet beträffande arbetssättet i "Pilen" i svenska.

Söderås har arbetet med arbetssättet Pilen över hela skolan. Detta har utvecklats och arbetsmetoden används nu i alla skolklasser i ämnet svenska. Då Pilen är ett arbetssätt som är utformat efter barn med speciella svårigheters behov, ser vi detta även som en viktig del i specialundervisningen.

Det är därför nödvändigt att ha tillräckligt med resurser så att vi kan organisera verksamheten i mindre grupper, något som är nödvändigt för ett effektivt arbete med Pilen. Den organisation av arbetet som Pilen för med sig kan också bli en modell för hur vi kan organisera även andra aktiviteter.

I Sätra har man ej arbetat med Pilen. Detta torde bli aktuellt efter diverse pensionsavgångar inom tidsperspektivet ett till två år.

- utveckla strategier för ett strukturerat, återkommande – schemalagt - värdegrundsarbete.

Arbete med värdegrundsfrågorna har varit prioriterat. Söderås har under året arbetat med kompisamtal och andra metoder för att förebygga konflikter. I framtidsperspektivet bör detta schemaläggas och struktureras. I Sätra har man påbörjat arbetet efter metoden Stegvis. Våra trygghetsteam har fått "rycka in" vid några tillfällen och har väl fungerande arbetsmetod.

- ökat fokus och utvecklingspotential på matematik och de naturvetenskapliga ämnena.

I skolan i Söderås har vi under året utvecklat arbetet med Mattekul för de yngre årskurserna. Vårt önskemål är att utveckla samarbetet i matte i skolan, så att eleverna kan uppleva en röd tråd i arbetet. Vi vill hitta en fungerande modell för hur man kan knyta arbetet med Mattekul till Mattestegen för de äldre eleverna. Vi vill också diskutera hur den röda tråden fortsätter till årskurs 6, där vi upplever arbetet med matematik inte hänger ihop med det sätt vi arbetar i åk. 1-5.

Arbetet med NO måste utvecklas på bägge skolorna från enstaka insatser till ett arbete med större helhetsperspektiv. Här ser vi fram emot att arbeta med och utbildas i NTA.

- utveckla strukturer för praktisk samverkan mellan Söderås och Sätra skolor.

Här har vi ej nått måluppfyllelse då inga naturliga samarbetsområden finns, förutom att vi tillhör samma rektorsområde. Vi vill först arbeta med att få till en bra struktur med röd tråd i den egna skolan. Det utesluter inte att vi, vid något tillfälle varje termin, har en gemensam träff/konferens där vi diskuterar en, i förväg uppgjord, frågeställning.

- aktualisera och uppdatera Lokala arbetsplaner samt implementera dessa.

Vi har under våren startat arbetet med att utforma våra nya lokala arbetsplaner. Vi beräknar att dessa är färdigställda i september 2009. Vi ser det som viktigt att planerna blir levande dokument, där fokus sätts på innehåll istället för form.

Från Söderås och Sätra fanns önskemål om att nedanstående punkter borde hanteras i ett förvaltningsövergripande perspektiv

- gemensam kompetensutveckling i dokumentation och analysarbete. Kompetensutveckling i dokumentation och gemensam

bedömaröverensstämmelse har skett i form av dels arbetsgrupper, dels under pedagogiska forum. Det har i huvudsak varit arbetet med att ta fram användbara matriser i alla ämnen. Lärplattformen Fronter skulle i detta arbete ha varit till hjälp men det har inte riktigt kommit igång på alla enheter än.

- utveckling och fördjupning av verktyg för ökad elevinflytande
Alla lärare är medvetna om att detta är ett viktigt men måste betraktas som ett fortsatt utvecklingsområde. Denna punkt är en fortsatt Åtgärd för utveckling.

- fortbildning i teknik och matematik

Förvaltningsövergripande arbetsgrupper gällande ämnet matematik har utökats under året. En av rektorsområdets lärare har i form av läraryftet utbildats i NO och teknik.

- centralt inköp av NTA-lådor, samt fortbildning på materialet
Inköp och fortbildning av NTA-lådor har diskuterats i flera år och varit med under rubriken Åtgärder för utveckling. Beslut om detta togs i förvaltningen vårterminen 2009. Vi ser fram mot att kunna börja arbeta med detta under nästa läsår.

- implementering och fortbildning i Fronter

Fronter ska bli ett arbets- och kommunikationsverktyg för all personal i förvaltningens verksamheter. Det har varit flera turer och förseningar som stoppat upp processen. Under slutet av vårterminen har det första utbildningstillfället varit och fortsättning kommer till hösten 2009.

- insatser för ökat föräldrasamverkan – bl a kopplat till Fronter. Ännu ej verkställt. Hänvisning till förseningar i förvaltningen med hela processen runt Fronter.

3.3 Arbetet för att säkra måluppfyllelsen

3.3.1 Elever i behov av särskilt stöd inklusive elever med funktionsnedsättning

De elever med behov av särskilt stöd ska i första hand få sina behov tillgodosedda inom sin egen grupp/klass ram. Rektorsområdet hade 1,5 speciallärare/resurslärartjänst igång under läsåret. I de fall ytterligare stödinsatser var nödvändiga finns möjlighet att söka särskild resurs genom elevhälsan. Dess personal; chef, specialpedagoger, talpedagog, skolpsykolog, skolkurator samt skolsköterska har genom dialog och handledning av lärlag och efter ansökan om särskilda insatser kunnat bevilja sådant stöd under kortare eller längre tid. Under läsåret året disponerade rektorsområdet knappt 3 sådana tjänster. För de elever som nyttjat dessa tjänster hålls elevvårdskonferenser med uppföljningar ca var 8:e vecka. Åtgärdsprogram hålls uppdaterade.

Den utvärderingsenkät till föräldrar som genomförts visar vad avser särskilt stöd att 94 % av de i utvärderingen deltagande föräldrarna ”instämmer” vad avser mitt barn får det stöd och den hjälp som behövs.

Inför kommande läsår avser förvaltningen att minska de gemensamma förvaltningsövergripande satsningarna till förmån för att varje rektorsområde får en större grundresurs. Detta skall ge möjlighet till mera egna speciallärare ute på skolorna. Vidare avser man att minska antalet elevassistenter till förmån för ökad täthet av pedagoger.

3.3.2 Jämställdhet

När det gäller arbetet med jämställdhet är personalen medveten om flickor och pojkars situation i skolan och tänker på att ge lika utrymme till båda. I ett genusperspektiv särskiljer vi numer på flickor och pojkar i olika statistiska redovisning. Vi uppmuntrar eleverna att göra val som är bryter traditionella könsroller. Detta innebär möjlighet att elevernas respekt och förståelse för varandras olikheter ökar. Vi har använt BRUK indikator A2.3 Jämställdhet, som ett av underlagen för bedömning av detta. Diskussion och sammanställning visar att personalen skattar att denna fråga ger tämligen god måluppfyllelse. Graden av medvetande hos personalen är relativt hög. Det framkommer att vi behöver utveckla mera förståelse för olika könsroller, detta genom värdegrundsövningar och diskussioner såväl fortlöpande som tematiskt.

Vi konstaterar att frågan kommit något i skymundan då stora kompetensutvecklingsinsatser inom andra områden varit mer i fokus.

Vi saknar arbetsplan för rektorsområdet i jämställdhet. Att ta fram en som hjälper personalen att arbeta systematiskt blir en Åtgärd för utveckling.

3.3.3 Elever med utländsk bakgrund

De få elever med utländsk bakgrund som går på skolorna har fått sina behov av extrastöd i svenska tillgodosetts genom specialundervisning. Någon hemspråksundervisning har inte varit aktuell.

3.3.4 Hälsa och livsstil. Fysisk aktivitet, kost inkl måltider och miljön runt dessa

Målet med daglig fysisk aktivitet är huvudsakligen uppfyllt. Ambitionen är hög. Exempelvis har Söderås en strävan om uteverksamhet en dag i veckan. ”Lärandet” flyttas då ut i naturen. Olika skolämnen integreras och med automatik blir rörelse med fysiska aktiviteter ett naturligt inslag. Det skall noteras att Söderås skola har idrott vid tre tillfällen i veckan.

Beträffande kost inkluderat måltider hänvisar vi till kostenheten. När det gäller miljön runt måltiderna är denna, i andan av den lilla skolan, trevlig och gemytlig med en god kontakt människor emellan.

3.3.5 Uppföljning av likabehandlingsplanen

Den utvärderingsenkät till föräldrar som genomförts visar vad normer och värden att 94 % av de i utvärderingen deltagande föräldrarna ”instämmer” med att mitt barn känner sig trygg i skolan. Motsvarande vad avser mitt barn får bra värdegrund genom värdegrundsarbete ”instämmer”, 68 %. Här kan noteras att 27 % anger ”vet ej”. Ovanstående visar att föräldrar generellt gett positiva omdömen enligt ovan. En tendens är att föräldrar till flickor generellt ger något mindre positiva omdömen.

Eleverna genomför regelbundet enkäter om trivsel, trygghet och arbetsmiljö. Positiva omdömen dominerar. Generellt visar dessa att eleverna känner trygghet, de blir sedda, personalen bryr sig och kamratskapen är oftast god. Med hänvisning till ovanstående har endast mindre revideringar gjorts på likabehandlingsplanerna inför nästkommande läsår.

En central del i likabehandlingsplanen har varit ”trygghetsteamet”. De har i praktiken arbetat med några ärenden under året. Bedömningen av detta är att måluppfyllelsen varit god.

4 Resultat och måluppfyllelse

4.1 Bedömningsunderlag

Följande material har använts som bedömningsunderlag:

Måltvärderingar av Barn och utbildningsplan och lokala arbetsplaner med fokus på tre prioriterade områden

Utvärderingar av det dagliga arbetet

Skoltemp och Trygghetsenkät

LUS

Nationella prov

Förvaltningsövergripande BRUK-utvärdering

Åtgärdsprogram

Lokal arbetsplan

Föregående kvalitetsredovisning

Medarbetarsamtal

Föräldraenkät genomförd på Sättra skola

Mina egna observationer av verksamheten samt samtal med elever, personal och föräldrar.

4.2 Kunskaper och lärande

[Nedan följer utdrag ur Barn och utbildningsplan för Rättviks kommun]

I uppdraget att arbeta med barns och elevers lärande ingår ett ständigt pågående samtal om vad kunskap är, dels kollegor emellan och dels med barn, elever och föräldrar.

Det livslånga lärandet börjar i förskolan för att sedan fortsätta genom alla skolformer ut i yrkeslivet. I dag sker även mycket lärande på fritiden.

Läroplanernas övergripande perspektiv är tillsammans med kursplane- och programmålen viktiga i all planering, genomförande och utvärdering av verksamheten

Mål

I Rättvik ska förskolorna och skolorna ge

- kunskaper för att barn och elever ska kunna fungera i det framtida samhället och en utbildning som lägger en god grund för fortsatt lärande
- varje barn och elev möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och lust att lära
- barn och elever, som av olika skäl behöver stöd i sin utveckling och i sitt lärande, det stöd de är berättigade till, särskilt ska barn i förskoleåldern beaktas

Resultat och måluppfyllelse inom rektorsområdets förskoleklasser och grundskolor

Kunskaper och lärande

Den nya organisationen struktur och ledning är känd på rektorsområdet. Detsamma gäller förvaltningens vision som man känner till i huvudsaklig grad. Den kan ej citeras men de bärande nyckelorden känns igen.

All personal arbetar aktivt och strukturerat med att skapa en attraktiv lärandemiljö för eleverna, utifrån deras ålder och förutsättningar. Detta blir

synligt vid besök i verksamheterna. Även gjorda utvärderingar och referat från flertalet av våra brukare bekräftar detta.

Vi har en god måluppfyllelse utifrån lärarnas bedömning och de nationella proven. En strävan finns efter att låta alla barn utveckla sin nyfikenhet och lust att lära. Personalen upplever ibland att resurser för att hjälpa barn med behov av särskilt stöd tar en stor del av den totala lärarresursen. Detta kan medföra att andra barn får stå tillbaka i sin utveckling.

Den självvärdering om målen i Skolplanen som genomförts av arbetslagen gav högst frekvens på självvärdering på ”samtalen på vår förskola/skola utmärks till största delen av att vi berättar för varandra vad vi gör” samt att ”på vår förskola/skola fokuserar vi på att varje barn/elev får möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och lust att lära” och även påståendet ”att varje barn/elev får kunskaper för att kunna fungera i det framtida samhället”. Det framkommer att tid för reflektion måste prioriteras. Tid måste avsättas i lärlaget. Under läsåret har för lite tid avsatts för detta.

Personalen sätter stor vikt på olika inlärnings och lärtilar. Det talas om gränslöst klassrum – att använda våra sinnen. Inom rektorsområdet har lärande i naturen, utepedagogik, kommit att bli ett traditionellt naturligt inslag i verksamheterna. ”Lärandet” flyttas då ut i naturen. Olika skolämnen integreras. Detta i ett helhetsperspektiv. Olika lärtilar kommer i dagen. Grupperingar kan vara flexibla och eleverna deltar i en anda av delaktighet och ansvarstagande.

Utvärderingar har visat att för lite fokus – för liten omfattning - har satts på detta under läsåret. Det finns en allmän önskan om ökad fokuseringen på detta område.

En generell framgångsfaktor är att skolorna per definition drar nytta av den fantastiska utemiljön i närområdet. Bland annat miljöfrågor kan sättas i fokus.

Fortsatta satsningar mot utepedagogik och möjligheter till flexibla gränslösa klassrum blir även fortsättningsvis ett utvecklingsområde för rektorsområdet.

Den utvärderingsenkät till föräldrar som genomförts visar vad avser kunskaper och lärande att 95 % av de i utvärderingen deltagande föräldrarna ”instämmer” med att barn stimuleras till utveckling och lärande utifrån sina förutsättningar och behov. Motsvarande vad avser mitt barn får det stöd och den hjälp som behövs ”instämmer”, hela 97 %. Vid frågeställningen om mitt barn tycker det är roligt att gå till skolan anger 95 % bedömningen ”instämmer”. När det gäller jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas anger 95 % ”instämmer”.

Ovanstående visar att föräldrar generellt gett positiva omdömen enligt ovan. En tendens är att föräldrar till flickor generellt ger något mindre positiva omdömen.

Dokumentation och analys av resultat och måluppfyllelse är även fortsättningsvis ett utvecklingsområde. Vi behöver praktiska verktyg samt kunskaper om att analysera viktiga moment. Att tydliggöra aktiviteter

som genomförs relaterat kursplanernas strävansmål bör förbättras. I detta även att se tendenser och att kunna dra slutsatser samt inte minst omsätta det man ser i praktiska handlingsplaner – och begreppet lokala pedagogiska planeringar.

4.3 Ansvar och inflytande

[Nedan följer utdrag ur Barn och utbildningsplan för Rättviks kommun]

Barns och elevers sociala och kunskapsmässiga utveckling förutsätter att de med stigande ålder och mognad tar ett ökat ansvar för sina handlingar i det egna arbetet och den miljö de vistas i. För att de ska kunna göra det krävs att läraren medvetandegör barnen/eleverna och vårdnadshavarna om målen och olika sätt att arbeta för att uppnå dem.

Det är i detta sammanhang viktigt att barn och elever får möta olika inlärningsstilar för att så småningom kunna finna sitt eget bästa sätt att lära.

Mål

I Rättvik ska alla barn och elever

- Aktivt delta i planering, utvärdering och genomförande av sin utveckling och sitt lärande – och därmed få möjlighet att ta ett personligt ansvar för detta
- Ha en skriftlig individuell utvecklingsplan

Resultat och måluppfyllelse inom rektorsområdets förskoleklasser och grundskolor

Ansvar och inflytande

I utvärderingssyfte har vi använt BRUK-indikatorerna A.1.1 Samspel/interaktion mellan personal och elever, A1.2 Självkänsla och ansvarstagande, A1.3 Demokratiska arbetsformer, A1.4 Elevinflytande – vad och varför, A1.5 Former för inflytande och initiativ och A2.1 Grundläggande demokratiska värden.

Resultatet efter sammanställning visar att verksamheten är flexibel och tar tillvara på idéer och tankar. Barnen är förvisso delaktiga i planering men det framgår att barns individuella planeringar utifrån målen är att beakta som ett fortsatt utvecklingsområde på skolorna. Såväl barn som föräldrar bör få mera information om skolans mål.

Eleverna får med ökad ålder ett allt större ansvar. Detta kan exempelvis vara att hjälpa yngre elever samt att planera och genomföra aktiviteter. Likväl behöver strategier utvecklas för att få elever att ta större ansvar för sitt lärande. Ett exempel kan vara att sätta skolans mål ännu mera i fokus och på olika sätt arbeta aktivt med detta.

Eleverna ges utifrån ålder och mognad, möjlighet att delta i planering, genomförande och utvärdering av sitt eget arbete. De har ibland möjligheter att själva bestämma arbetssätt och redovisningsform. Prioriteringen i denna delaktighetsprocess måste intensifieras och vara ett fortsatt förbättringsområde.

Klassråd, elevråd och rådslag finns som fungerande strukturer. Fokus är mycket på miljö och trivsel. Däremot är påverkansfaktorn på skolans arbete såsom sätt att arbeta och redovisningsform mindre. Här finns ett fortsatt utvecklingsområde. Det behövs strategier för förbättringsåtgärder, att stimulera så att ”rätta” frågeställningar sätts i fokus. Vi bör stimulera eleverna så att dessa väcker frågor och att dessa förs vidare. En annan aspekt är att få de blygare eleverna att komma till tals.

Vi använder olika verktyg för att eleverna ska kunna ges tillfälle att anonymt komma till tals om hur de ser på sin möjlighet till ansvar och inflytande. Detta genom t ex ”Skoltemp” och ”Trygghetsenkät”. Självklart är den dagliga dialogen med ansvarig lärare och de regelbundna utvecklingssamtalen de främsta instrumenten för att spegla och fånga elevers och föräldrars syn på sin skola. Här är måluppfyllelsen god för rektorsområdets båda ”byskolor”. Resultaten från genomförda ”Skoltemp” och ”Trygghetsenkäterna” visar generellt att eleverna trivs på sina skolor och att man känner trygghet. Några av svaren har gjort oss uppmärksamma på enskilda händelser som medfört att Trygghetsteamet agerat. Ett faktum är att många elever i åk 5 känner viss oro och ångslan över stadiövergången till åk 6 och Rättviksskolan.

Ett utdrag från elevernas utvärdering av arbetsåret som genomförts av eleverna på Söderås skola utefter förvaltningens ”utvärderingsklockan” visar på att dessa elever trivs bra i skolan. De upplever utomhuspedagogiken i stort sett som positiv. Dock har det framkommit en önskan om att återgå till en fast utedag i veckan. Eleverna ser också det faddersystem vi har på skolan som något bra. Det finns tankar från eleverna om att det skulle vara bra att byta ”fadderbarn” t.ex. en gång om året. Detta för att närmare lära känna fler barn. Den gemensamma aktiviteten ”verkstad” upplevs som mycket positiv bland eleverna.

I några av grupperna har man uttryckt att man vill ha mer arbetsro i klassen och tycker att detta är något viktigt att arbeta med när höstterminen startar. Man upplever att det är positivt med många tillfällen till idrott varje vecka.

Alla barn erbjuds utvecklingssamtal varje termin. De får en IUP med tillhörande skriftliga omdömen. För eleverna i åk 5 utarbetas också en detaljerad profil över alla delmål i kärnämnen, något som vi ser som ett viktigt dokument som bör följa eleverna till åk 6 och arbetet med att planera deras inlärningsmiljöer och ta vara på deras olika lärtilar.

Ett utvecklingsområde vi ser är att ge eleverna mer delaktighet och inflytande över skolarbetet utifrån deras olika mognadsgrad.

Idag försöker vi ta tillvara deras engagemang och entreprenörsanda genom att låta dem genomföra olika arrangemang på egen hand, som t.ex. Söderås Vasalopp, fotbollsturnering och talangjakt.

Vi har i övrigt ett strukturerat arbetet med klassråd, elevråd och föräldraföreningsmöten.

Arbetet med IUP har fortsatt att utvecklas under läsåret såväl på skolorna,

som i förvaltningsperspektivet. Häre finns även arbetet med framtagande av skriftliga omdömen som varit ett moment av karaktär ”nyhet” under läsåret. Vad avser de skriftliga omdömena behövs fortsatt utvecklingsarbete som ger brukarna insikt med mera fokus på strävansmålen. Under det gångna läsåret har rektorsområdets skriftliga omdömen i för hög grad fokuserats på uppnåendemålen.

Det framkommer ett behov, och värde, av gemensamma verktyg som underlättar arbetet för ett ökat elev - och föräldrainsflytande.

Den utvärderingsenkät till föräldrar som genomförts visar vad avser ”ansvar och inflytande” att 57 % av de i utvärderingen deltagande föräldrarna ”instämmer” med att ”barnen är delaktiga i planeringen”. Det skall noteras att 27 % anger alternativet ”vet ej”.

Motsvarande vad avser ”uppmuntras till att ta ansvar i skolan” anges alternativet ”instämmer”, 89 % och endast 8 % anger här alternativet ”vet ej”. En tendens är att föräldrar till pojkar generellt ger något mera positiva omdömen.

Utvärderingar, liknande ovanstående, visar att oftast är föräldrar nöjda med verksamhetens utformning och den information man får. Trots detta behöver vi hitta nya vägar för ökad samverkan och delaktighet med föräldrarna. I detta perspektiv skall framtida användande av Fronter ses som verktyg med potential.

4.4 Bedömning och betyg

[Nedan följer utdrag ur Barn och utbildningsplan för Rättviks kommun]

Grundläggande för kunskapsutvecklingen i såväl förskola som skola är delaktighet och dialog. I denna process är mål och kriterier de avgörande instrument som skolan har ansvar för att arbeta med.

Skolan har ett stort ansvar för att eleverna får en rättvis och likvärdig bedömning. Måttstocken ska vara densamma för alla. För att det ska bli möjligt krävs en medveten och stark satsning på ökad tydlighet kring de gemensamma instrumenten.

Viktigt är också att det väsentliga görs bedömbart och inte att det enkelt mätbara blir det väsentliga. Slutligen är det avgörande för bedömningen att den utformas så att den stödjer och stimulerar lärandet.

Mål

I Rättvik ska alla barn och elever

- Ha klart för sig vilka förväntningar som ställs på dem. Det är varje medarbetares ansvar att förmedla dessa förväntningar till såväl barn och elever som föräldrar;
- Få regelbundna återkopplingar om var de befinner sig i sin utveckling på väg mot målen;
- Få hjälp att se sina möjligheter till utveckling och vad som krävs för att den ska kunna förverkligas.

Resultat och måluppfyllelse inom rektorsområdets förskoleklasser och grundskolor

Bedömning och betyg

Under året har förvaltningen gjort fortsatta kompetensutvecklingsinsatser vad avser bedömningar. Fokus har varit på IUP med skriftliga omdömen samt olika bedömningsmatriser. Vi har arbetat i lärargrupper från förskoleklass till åk 9. I dessa forum har även arbetats med formativ och summativ bedömning samt skillnader mellan dessa. Det är tydligt att de lärare som provat bedömningsmatriser tillsammans med eleverna har sett dessa som användbara verktyg i processen att tydliggöra mål och förväntningar.

Vid stickprovsanalyser av IUP: er framkommer att svenska och matematik ofta är dominerande inslag i dessa. Under hösten arbetade enheterna fram skriftliga omdömen i samtliga ämnen. Här finns ett förbättringsområde att arbeta med. Mera fokus måste sättas på strävansmålen. I detta ”första försök” var fokus till stor del på uppnåendemålen. Den rad för kommentarer som fanns borde ha använts mera frekvent. De reaktioner som kommit från berörda föräldrar har huvudsakligen varit positiva. Man anser att man fått större förståelse i skolans målsättningar. Det har blivit tydligare och vidare anger man att ”nu kan vi ställa krav” på ett annat sätt.

Arbetet med LUS, ”läsutvecklingsschema”, har fortsatt att utvecklas under läsåret. Rutiner förbättras exempelvis ”resultatredovisning” i First Class som underlättar ”lusdragningar” där resultat och analys av senaste ”lusningen” görs.

Tillämpliga mål för LUS i förvaltningen är nivå 3 när eleven lämnar förskolklassen samt nivå 15 efter årskurs 3. Måluppfyllelse enligt nedan. Sätra och Söderås skolor är sammanräknade.

	Pojkar	Flickor	Totalt
FSK, lus 3	15 av 15, 100 %	7 av 8, 88 %	22 av 23, 96 %
ÅK 3, lus15	8 av 9, 89 %	6 av 6, 100 %	14 av 15, 93 %

Det lilla elevunderlaget ger stor statistisk osäkerhet vilket skall betonas. Men det kvarstår från 2007 att det är svårare att nå måluppfyllelse i år 3 jämfört med år F. Bedömaröverensstämmelse bör även fortsättningsvis beaktas som ett utvecklingsområde.

Nationella prov i Ma och Sv har i skolår 3 under våren 2009 genomförts för första gången.

Nedan redovisas resultat, vårterminen 2009, av andel elever som uppnått godkänd nivå på nationella prov i åk 3. Sätra och Söderås skolor är sammanräknade.

	Pojkar	Flickor	Totalt
Ma	5 av 6, 83 %	9 av 9, 100 %	14 av 15, 93 %
Sv	5 av 6, 83 %	9 av 9, 100 %	14 av 15, 93 %

Här kan noteras att flickorna tycks ha större måluppfyllelse än pojkarna.

Men på grund av statistisk osäkerhet vad avser det ringa elevantalet kan inga slutsatser fastställas av detta.

Nationella prov har rutinmässigt genomförts i skolår 5 under våren 2009. Trots insatser och åtgärdsprogram når inte alla elever godkänt. Nedan redovisas resultat, vårterminen 2009, av andel elever som uppnått godkänd nivå på nationella prov i åk 5. Sätra och Söderås skolor är sammanräknade.

	Pojkar	Flickor	Totalt
Ma	3 av 4, 75 %	8 av 9, 89 %	11 av 13, 85 %
Sv	3 av 4, 75 %	8 av 9, 89 %	11 av 13, 85 %
Eng	3 av 4, 75 %	8 av 9, 89 %	11 av 13, 85 %

Liksom 2007 kan noteras att flickorna tycks ha större måluppfyllelse än pojkarna. Men på grund av statistisk osäkerhet kan inga närmare slutsatser dras av detta.

Som ett led i att få en helhetsbild genomförde förvaltningen i december en analys av verksamhetens resultat i de praktiskt-estetiska ämnena i årskurs 5. De bedömningsinstrument som lärarna lyft fram är LPO-94 samt kursplanerna. Även de nya bedömningsmatriserna som förvaltningen tagit fram anges.

Resultat för rektorsområdet:

	Kolumn a	Kolumn b	Kolumn c	Kolumn d
Idrott och hälsa:		7,7 %	92,3 %	
Hem o konsumentkunskap:			100 %	
Bild:			100 %	
Musik:			100 %	
Slöjd:		7,7 %	76,9 %	15,4 %

Vi stävar efter att diskutera, framför allt med de äldre eleverna, det uppdrag vi har i skolan samt de mål vi ska uppnå och sträva mot. På skolorna finns ett klimat, där vi uppmuntrar elevernas fria tänkande, reflektioner och diskussioner.

Det har tidigare funnits ett visst motstånd mot själva ordet ”bedömning” bland de pedagoger som arbetar med elever i lägre åldrar. Under läsåret har en stor del av den förvaltningsgemensamma fortbildningen fokuserat på detta område. Arbetsgrupper finns för att utveckla matriser för att få till stånd gemensamma bedömningsunderlag.

Vad avser ”Betyg och Bedömning” skall beaktas att ”alla resultat inte lämpar sig att ställa upp i en tabell”. Exempelvis nationella prov i åk 5 där fokus skall läggas på profilbedömningar.

Den utvärderingsenkät till föräldrar som genomförts visar vad avser bedömning och betyg att 86 % av de i utvärderingen deltagande föräldrarna ”instämmer” med att lärarna låter mitt barn veta när han/hon lyckats bra.

Motsvarande vad avser vara nöjd med utformningen av skriftliga omdömen anges alternativ ”instämmer” med, 78 %.

På frågeställningen nöjd med mitt barns individuella utvecklingsplan ges alternativet ”instämmer” till hela 97 %.

5 Analys och bedömning av måluppfyllelse

Varje verksamhets förutsättningar påverkar i hög grad möjligheterna att förverkliga nationella, kommunala och lokala mål. Förutsättningarna handlar om ekonomi, personaltäthet, barn- elevgruppers behov, storlek och sammansättning, personalens kompetens och utbildning samt vilket pedagogiskt material som finns att tillgå.

Generellt är vårt uppdrag att jobba mot uppsatta mål. För att få eleven att nå målen kan olika vägar väljas. Häri är IUP ett viktig individuell utformat verktyg. Några barn behöver extra träning och/eller ett ”ännu mer individualiserat upplägg” för att kunna nå målen. Detta kan lösas på olika sätt.

Stort fokus har under året varit på att tillgodose många barns rättigheter till särskilt stöd. Återkommande elevvårdskonferenser och aktuella åtgärdsprogram har varit vår arbetsmodell. Resurser har fördelats från rektorsområdets egna resurser samt även från den förvaltningsövergripande elevhälsan. I Söderås har en mindre del egna förstärkningsresurser under året lagts som ibland möjliggör mindre grupperingar. Detta har bland annat gynnar det individuellt fokuserade arbetssättet Pilen i Svenska. Varje elev får då relativt mycket lärartid och möjlighet till individualisering. Häri ligger en del av skolans speciallärarresurser – resurslärarresurser. Givetvis finns även ett utrymme för traditionell specialundervisning. Likaså åtgär förstärkningsresurs för delningar i slöjd och idrott.

Det är viktigt för barn med särskilda behov att de, trots att de jobbar en hel del enskilt, också känner samhörighet i klassen och där får vara med och utveckla andra kunskaper och färdigheter. Att få pröva olika lärostilar. Detta i ett inkluderande, ”tillhörande” perspektiv. Det skall noteras att små klass/grupp - storlekar indirekt kan tillgodose särskilda insatser till elever med behov av detta. Läraren hinner ge berörd elev tillräcklig uppmärksamhet.

Det är primärt att sträva efter att förverkliga den ”röda tråden” i andan av kollegialt samarbete och en helhetssyn på elever och undervisning. Olika lärostilar skall främjas. Delaktighetsperspektivet i personalgruppen blir då en framgångsfaktor.

När det pedagogiska arbetet organiseras är det viktigt att lärares specifika ämneskompetens beaktas. På så vis garanteras eleverna en varierad undervisningssituation allt i linje med läro- och kursplaner. Detta är inte minst viktigt att beakta vid de nyrekryteringar som inom kort kommer i rektorsområdet med anledning av ett antal medarbetares pensionering.

Skolorna arbete med värdegrundsfrågorna utgör en grund för fortsatt socialt

lärande. Detta i en harmonisk inlärningsmiljö vilket optimerar förutsättningarna för eleverna att ha ”alla kanaler öppna” för inläring. Här ingår också en klar inriktning på baskunskaperna. Detta naturligtvis i syfte att bygga en stabil grund för fortsatt lärande och nyfikenhet. En risk med stort fokus på basämnenä matte, svenska och engelska är att skolans övriga ämnen, vad avser arbetssätt och metoder, inte utvecklas tillräckligt. Detta skall beaktas i framtidsperspektivet och ses som ett fortsatt utvecklingsområde.

Från verksamheterna framkommer att målen inte alltid är så lätta att utvärdera och analysera. Utgångspunkten för arbetet är kvalitetsarbetets årscykel, som hjälpt till att få en tydligare och bättre struktur på rutiner. En uppfattning är att kvalitetsarbetet tendrar ”att ta för mycket tid”. Vidare finns synpunkter på att centrala direktiv i förvaltningen är för mycket styrande. Det är otvivelaktigt så att medvetenheten, frekvens och förståelse generellt har ökat i kvalitetsarbetet under läsåret. Detta gäller samtliga personalkategorier.

Enheterna strävar efter en öppen dialog mellan elever och vuxna likväl som vuxna emellan. Att ha det klimatet gynnar inflytande, därför att både små och stora tankar kan fångas upp ”när de föds”. Vi skulle dock behöva utveckla vårt arbete med att låta eleverna få mer ansvar med stigande mognad, både individuellt och i grupp. Vi behöver fokusera mer på läro- och kursplanens mål tillsammans med eleverna. Diskutera tillsammans med dem och hitta vägar att nå målen och därmed få eleverna mer delaktiga i processen.

På rektorsområdet har lärarstudier från Högskolan Dalarna utbildats av verksamhetsförlagda lärarutbildare. Detta ger oss möjlighet att ta del av aktuell skolforskning och att få hjälp inom olika utvecklingsområden genom de studerandes C-uppsatser. Vidare har vi noterat att dessa lärarstudier uttryckt att de gärna skulle vilja ha en läartjänst hos oss.

6 Åtgärder för utveckling

Söderås och Sätra

- fortsatta satsningar på utomhuspedagogik kopplat till ämnesintegrering med flexibla grupperingar.
- fortsatt satsningar och samverkan inom rektorsområdet beträffande arbetssättet i ”Pilen” i svenska.
- utveckla strategier för ett strukturerat, återkommande – schemalagt - värdegrundsarbete.
- ökat fokus och utvecklingspotential på matematik och de naturvetenskapliga ämnena.
- utveckla strukturer för ökat elevinflytande.
- ta fram, aktualisera och implementera en jämställdhetsplan.

Från Söderås och Sätra finns önskemål om att nedanstående punkter hanteras i ett förvaltningsövergripande perspektiv

- gemensam kompetensutveckling i dokumentation och analysarbete.
- utveckling och fördjupning av verktyg för ökad elevinflytande.
- fortbildning i teknik och matematik.
- centralt inköp av NTA-lådor, samt fortbildning på materialet.
- implementering och fortbildning i Fronter.
- insatser för ökat föräldrasamverkan – bl.a. kopplat till Fronter.

7 Beslut och ansvar för kvalitetsredovisningen

Beslut om att kvalitetsredovisning ska upprättas, finns beskrivet i ”Förordning (1997:702) §1-5 om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.”

7.1 Tillgänglighet

Skolans kvalitetsredovisning finns tillgänglig på kommunens hemsida www.rattvik.se, på skolans expedition samt på barn- och ungdomsförvaltningens kontor, Golfvägen 1, Rättvik.

Kvalitetsredovisningen bearbetas och redovisas i olika samverkansforum, t ex elevråd, föräldraförening, arbetsplatsträff, rektors ledningsgrupp och lokal samverkan.

Den kommer likaså att delges samtliga anställda i utskrivet format. Avsikten är att detta skall bidra till att kvalitetsredovisningen blir ett arbetsredskap för måluppfyllelse i ett framtidsperspektiv.

Innehållsförteckning

Fritidshem	20-29
1. Verksamhet	21
1.1 Organisation	21
2. Verksamhetens förutsättningar	21
2.1 Resurser	21
3. Arbetet i verksamheten	22
3.1 Mål	22
3.2 Uppföljning av 2007 års kvalitetsredovisning	22
3.3 Arbetet för att säkra måluppfyllelsen	23
3.3.1 Elever i behov av särskilt stöd inkl. elever med funktionsnedsättning	23
3.3.2 Jämställdhet	23
3.3.3 Elever med utländsk bakgrund	23
3.3.4 Hälsa och livsstil. Fysisk aktivitet, kost m.m	23
3.3.5 Uppföljning av Likabehandlingsplanen	23
4. Resultat och måluppfyllelse	25
4.1 Bedömningsunderlag	24
4.2 Kunskaper och lärande	24
4.3 Ansvar och inflytande	25
4.4 Bedömning och betyg	27
5. Analys och bedömning av måluppfyllelse	28
6. Åtgärder för utveckling	29
7. Beslut och ansvar för kvalitetsredovisningen	29
7.1 Tillgänglighet	29

Fritidshem

1 Verksamhet

Organisation

Inom rektorsområdet finns två fritidshem, ett på varje skola. På Söderås skolas fritidshem ”Tofflan” var 42 barn inskrivna i april 2009 och på Sätra skolas fritidshem ”Gränden” var barnantalet 24. För mera information se motsvarande avsnitt i skolans kvalitetsredovisning.

2 Verksamhetens förutsättningar

2.1. Resurser

Här redovisas personalresurs utifrån gällande nyckeltal och tilldelning. Gällande nyckeltal för Rättviks kommuns grundskolor medförde att ”Tofflan” i Söderås hade 3,25 tjänster budgeterade. För ”Gränden” i Sätra var 2,0 tjänster i drift.

Båda fritidshemmen kännetecknas läsåret 08/09 av att en heltidsanställd fritidspedagog utgjorde en stomme för verksamheten. För övrigt var det relativt många personer som jobbar i verksamheten med tjänstgöringsgrader av mindre omfattning. De fyller i många fall upp sina tjänstgöringar från andra verksamheter genom att exempelvis på eftermiddagen arbeta på fritids. Detta har stundom upplevts som negativt. Dessa små tjänster underlättar ej för arbetslagsutveckling. De heltidsanställda fritidspedagogerna har kanske fått ta ett allt för stort ansvar i verksamheten. Stundom har dessa känt detta som en sort av ensamarbete. Man har saknat att det inte funnits någon mera fritidspedagog anställd.

Av personalresursen i Söderås på 3,25 årsarbetare är 1,0 är fritidspedagog. 2,0 är lärare och 0,25 är barnskötare. Detta är fördelat på 7 personer, 2 män och 5 kvinnor. Personaltätheten motsvarar 12,9 inskrivna barn per tjänst. Snittet för kommunens alla fritidshem var 12,6.

På motsvarande sätt var personalresursen i Sätra 2,0 årsarbetare varav 1,0 är fritidspedagog. 0,30 är lärare och 0,75 är barnskötare. Detta är fördelat på 4 personer, 1 man och 3 kvinnor.

Personaltätheten motsvarar 12,0 inskrivna barn per tjänst. Snittet för kommunens alla fritidshem var 12,6.

Bägge fritidshemmen disponerar moderna och nyrenoverade lokaler. Utemiljöerna är mycket fina med en nära tillgång till naturen.

3 Arbetet i verksamheten

3.1 Mål

Mål och riktlinjer för verksamheten finns för följande områden angivna i Lpo 94:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Elevernas ansvar och inflytande
- Skola och hem
- Övergång och samverkan
- Skolan och omvärlden
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

För kommunen finns en Barn- och utbildningsplan som har följande sex områden.

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden
- Ansvar och inflytande
- Samverkan
- Bedömning och betygsättning
- Kultur, natur och hälsa

I den här redovisningen har vi utifrån gjorda utvärderingar och verksamhetens aktuella fokusering valt att fokusera på följande tre områden:

- Kunskaper och lärande
- Ansvar och inflytande
- Bedömning och betygsättning

3.2 Uppföljning av 2007 års kvalitetsredovisning

Söderås och Sätra; åtgärder för utveckling

- eftersträva att förutsättningar ges för arbetslagsarbete på fritidshemmen. Härav avses storlekar på tjänster och därmed att antalet personer som tjänstgör inte blir för många har under året beaktats. Förbättring har skett. Bl.a. har en lärare samt en fritidspedagog på vardera 75 % tjänst anställts.
- fortsatt fokus och utvecklande av verksamheten med fokus i utnyttjande av närmiljö och utomhuspedagogik. Detta i samverkan med skolan,

har skett. Utemiljön används flitigt. Tillgång finns till ”egna” skogs och naturområden. Lokala mål om detta skrivna

Förvaltningsövergripande perspektiv; åtgärder för utveckling

- fortsatt arbete med målformuleringar, kriterier och handlingsplaner. Har genomförts.

- gemensam kompetensutveckling i dokumentation och analysarbete. Ej genomfört

- utveckling och fördjupning av verktyg för ökad elevinflytande. Arbetet pågår. Lokala mål har formulerats.

- implementering och fortbildning i Fronter. Har påbörjats. Introduktionsutbildning har genomförts. Arbetet med Fronter har tyvärr försenats i hela förvaltningen.

- insatser för ökat föräldrasamverkan. Påbörjat. Lokala mål har formulerats. Ännu ej måluppfyllelse.

3.3 Arbetet för att säkra måluppfyllelsen

3.3.1 Elever i behov av särskilt stöd inklusive elever med funktionsnedsättning

På Fritids i Sätra har det funnits extra resurs i form av elevassistent under större delen av vårterminen. Omfattningen var ca 30 % tjänstgöring. Se även motsvarande avsnitt i skolans kvalitetsredovisning

3.3.2 Jämställdhet

Se motsvarande avsnitt i skolans kvalitetsredovisning. Detta är ett utvecklingsområde där kompetens och medvetenhet bland personal måste öka.

3.3.3 Elever med utländsk bakgrund

De få elever med utländsk bakgrund som går på fritidshemmen får sina behov tillgodosedda genom dagliga samtal under fritidshemsvistelsen.

3.3.4 Hälsa och livsstil. Fysisk aktivitet, kost inkl måltider och miljön runt dessa

Fritidshemmen har daglig fysisk aktivitet. Utevistelse är en vardaglig rutin, planerad såväl som spontan. Fritidshemmen serverar frukost och mellanmål som personalen själva ställer i ordning efter en matsedel från kostenheten. Kostenheten följer i huvudsak livsmedelsverkets rekommendationer.

3.3.5 Uppföljning av likabehandlingsplanen

Personal från fritids har deltagit i skolornas Trygghetsteam. Här finns en viktig koppling i verksamheternas helhetsperspektiv.

Se även motsvarande avsnitt i skolans kvalitetsredovisning.

4 Resultat och måluppfyllelse

4.1 Bedömningsunderlag

Följande material har använts som bedömningsunderlag:

Målvärderingar av Barn- och utbildningsplan

Utvärdering av daglig verksamhet

Egna utvärderingsenkäter på fritidshemmet Tofflan

Lokal arbetsplan

Föregående kvalitetsredovisning

Medarbetarsamtal

Mina egna observationer av verksamheten samt samtal med elever, personal och föräldrar.

4.2 Kunskaper och lärande

[Nedan följer utdrag ur Barn och utbildningsplan för Rättviks kommun]

I uppdraget att arbeta med barns och elevers lärande ingår ett ständigt pågående samtal om vad kunskap är, dels kollegor emellan och dels med barn, elever och föräldrar.

Det livslånga lärandet börjar i förskolan för att sedan fortsätta genom alla skolformer ut i yrkeslivet. I dag sker även mycket lärande på fritiden.

Läroplanernas övergripande perspektiv är tillsammans med kursplane- och programmålen viktiga i all planering, genomförande och utvärdering av verksamheten.

Mål

I Rättvik ska förskolorna och skolorna ge

- kunskaper för att barn och elever ska kunna fungera i det framtida samhället och en utbildning som lägger en god grund för fortsatt lärande.
- varje barn och elev möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och lust att lära.
- barn och elever, som av olika skäl behöver stöd i sin utveckling och i sitt lärande, det stöd de är berättigade till, särskilt ska barn i förskoleåldern beaktas

Resultat och måluppfyllelse inom rektorsområdets fritidshem

Kunskaper och lärande

Inom grundskolan sker en samverkan mellan skola och fritidshem. Målet är att se verksamheterna skola och fritidshem som en helhet. Detta ger vid handen en samverkan när det gäller såväl ”lektionstider” och rastverksamhet. Detta kombinerat med den primära att tillgodogöra brukarnas behov av fritidsplatser har varit grundläggande för vår schemaläggning. Kompetensutveckling riktad till fritidshemmen för att bland annat förstärka fritidshemmens har pågått. Likaså fortbildning i att skriva mål och handlingsplaner. Det har formulerats såväl förvaltningsövergripande mål som lokala.

Inom rektorsområdet har lärande i naturen, utepedagogik, kommit att bli ett naturligt inslag i våra verksamheter. I detta sammanhang är Fritidshemmens delaktighet en viktig del för måluppfyllelse. De utomordentliga utemiljöerna är i sig framgångsfaktorer. Bägge fritidshemmen har tillgång till skogspartier som de kan disponera. ”Indianbyn” i Sätra och ”Bäcken” i Söderås. Av detta följer att verksamheterna tämligen ofta bedrivs utomhus. Detta som ett led i de lokala mål som har formulerats i båda verksamheterna. Verksamheten flyttas då ut i naturen. Där upprättats ett ”basläger” som utgångspunkt för olika aktiviteter.

När det gäller dokumentation och analys av resultat och måluppfyllelse är detta sådant som även fortsättningsvis behöver utvecklas. Att se ”kedjan” observationer – dokumentation – analys – slutsatser – omsätta i praktiken är i praktiken kort och gott; svårt! Användarvänliga hjälpmedel, verktyg, behöver tas fram. Givetvis behövs härtill utbildningsinsatser.

4.3 Ansvar och inflytande

[Nedan följer utdrag ur Barn och utbildningsplan för Rättviks kommun]

Barns och elevers sociala och kunskapsmässiga utveckling förutsätter att de med stigande ålder och mognad tar ett ökat ansvar för sina handlingar i det egna arbetet och den miljö de vistas i. För att de ska kunna göra det krävs att läraren medvetandegör barnen/eleverna och vårdnadshavarna om målen och olika sätt att arbeta för att uppnå dem.

Det är i detta sammanhang viktigt att barn och elever får möta olika inlärningsstilar för att så småningom kunna finna sitt eget bästa sätt att lära.

Mål

I Rättvik ska alla barn och elever

- Aktivt delta i planering, utvärdering och genomförande av sin utveckling och sitt lärande – och därmed få möjlighet att ta ett personligt ansvar för detta
- Ha en skriftlig individuell utvecklingsplan

Resultat och måluppfyllelse inom rektorsområdets fritidshem

Ansvar och inflytande

En lokal formulerad arbetsplan har tagits fram. Som exempel har man i Söderås formulerat fyra mål av lokal karaktär. Ett av dessa lyder; ”vid vårterminens slut har barnen inflytande och ansvar samt har utvecklat sin självständighet under sin tid på fritidshemmet”. Till detta har 10 st målkriterier ställts upp. Utvärdering indikerar full måluppfyllelse på 5 av dessa. Delvis måluppfyllelse på 4 samt ej måluppfyllelse på 1. Med anledning av resultatet har ett par förslag på ytterligare förbättringar formulerats.

Värdegrundsfrågorna är centrala i fritidshemmets verksamhet. Här sker en ständig dialog mellan barn och vuxna. Förväntningar, regler, om hur man uppträder mot varandra har formulerats i dialog med barnen. Kopplingar till skolans Trygghetsteam finns vilket bidrar till att samverka med skolan i värdegrundsfrågorna blir naturlig. Vi ser det som synnerligen viktigt att dessa frågor beaktas i ett helhetsperspektiv. Att former för sådan samverkan med skolan utvecklas än mer. Arbetet skall vara strukturerat och regelbundet återkommande. Därav blir detta en åtgärd för utveckling inför kommande läsår. Häri skall även ses paralleller till jämställdhetsarbetet som likaså blir en åtgärd för utveckling inför nästa läsår. En av fritidspedagogerna samt rektorn kommer då att delta i en utbildning; ”lika villkor”.

Ett exempel på demokratiska forum där barnens idéer och synpunkter tas tillvara är regelbundna ”Bamsemöten” på fritids i Söderås. Dessa kan beskrivas som rådslag där barn och vuxna tillsammans lägger struktur för den dagliga verksamheten. Vidare kan nämnas ”Öppet hus” där föräldrar under gemytliga former tar del av verksamheten och då givetvis även återkopplat sina synpunkter.

Utvärderingar, liknande Skoltemp och Trygghetsenkät har genomförts med barnen. Resultatet visar generellt nöjda barn som trivs i verksamheten. Det som barnen gett sämst omdöme om ”när vi äter mellanmål” och ”när det handlar om att hänga sina kläder”. Högsta omdömen ges vad avser ”att vara med kamrater” samt ”att vara ute på fritids”. Glädjande nog ges även goda omdömen om ”när du träffar vuxna”.

Ovan nämnda utvärderingsenkäter har gett verksamheten indikationer att några relationer barn emellan ej varit tillfredställande. Detta har medfört att Trygghetsteamet agerat enligt Likabehandlingsplanen.

I en enkät till föräldrar till barn på ”Tofflan” har dessa fått gradera/värdera i vad de anser vara de viktigaste aktiviteterna/målsättningar på fritidshemmet. De två viktigaste aspekterna ansågs vara ”lära sig vara en

bra kompis” och samt ”måla rita skapa”. ”Planeringsmöten med barnen” samt ”utvecklingssamtal på fritids” ansågs som minst viktiga. I enkäten gavs även utrymme för kommentarer i form av fritext. Detta gav personalen medvetenhet och tankar om omvärderingar som blir till nytta för den framtida verksamheten.

4.4 Bedömning och betyg

[Nedan följer utdrag ur Barn och utbildningsplan för Rättviks kommun]

Grundläggande för kunskapsutvecklingen i såväl förskola som skola är delaktighet och dialog. I denna process är mål och kriterier de avgörande instrument som skolan har ansvar för att arbeta med.

Skolan har ett stort ansvar för att eleverna får en rättvis och likvärdig bedömning. Måttstocken ska vara densamma för alla. För att det ska bli möjligt krävs en medveten och stark satsning på ökad tydlighet kring de gemensamma instrumenten.

Viktigt är också att det väsentliga görs bedömbart och inte att det enkelt mätbara blir det väsentliga. Slutligen är det avgörande för bedömningen att den utformas så att den stödjer och stimulerar lärandet.

Mål

I Rättvik ska alla barn och elever

- Ha klart för sig vilka förväntningar som ställs på dem. Det är varje medarbetares ansvar att förmedla dessa förväntningar till såväl barn och elever som föräldrar;
- Få regelbundna återkopplingar om var de befinner sig i sin utveckling på väg mot målen;
- Få hjälp att se sina möjligheter till utveckling och vad som krävs för att den ska kunna förverkligas.

Resultat och måluppfyllelse inom rektorsområdets fritidshem

Bedömning och betyg

Ett visst motstånd har funnits mot själva ordet ”bedömning” när det gäller fritidshemmens verksamhet. Verksamheten på fritidshemmen innefattar i hög grad både lärande och sociala processer. I detta sker en form av bedömning av elevers sociala utveckling och förmågor.

Att arbeta med mål i fritidshemmen, både kommunövergripande och lokala, samt att utvärdera dessa relaterat till målkriterier har medfört att ordet ”bedömning” har fått bäring i verksamheten. Det är tydligt att det numera finns en större medvetenhet i personalen om arbete med mål och resultatstyrning. Här blir det tydligt med koppling till dokumentation och

analys och tolkning av vad man kommit fram till. Detta är ett fortsatt utvecklingsområde i framtidsperspektivet. Detta främst i ett förvaltningsperspektiv.

5 Analys och bedömning av måluppfyllelse

Varje verksamhets förutsättningar påverkar i hög grad möjligheterna att förverkliga nationella, kommunala och lokala mål. Förutsättningarna handlar om ekonomi, personaltäthet, barn- elevgruppens behov, storlek och sammansättning, personalens kompetens och utbildning. Lokaler, den yttre miljön och vilket pedagogiskt material som finns att tillgå är andra faktorer.

En bedömning är att fritidshemmen i Söderås och Sätra haft tämligen goda förutsättningar enligt ovan nämnda faktorer. Detta i jämförelse med några andra jämförbara kommuner.

Båda fritidshemmen på rektorsområdets små skolor har tidigare upplevt det som otillfredsställande att för många personer arbetet på respektive fritidshem. Omfattningen, tjänstens storlek, har varit relativt liten för många av dessa personer. Ett utpräglat huvudansvar har följaktligen lagts på de båda heltidsanställda fritidspedagogerna. De känner att ”jämbördiga” kolleger i utvecklingsperspektivet stundom saknas. Därav är det mycket tillfredsställande att två tjänster på vardera 75 % rekryterats. Den ena är utbildad fritidspedagog, den andra är lärare med behörighet att arbeta på fritidshem. Uppenbart har möjligheten till en högre kvalitet förbättrats på de bägge fritidshemmen.

Flexibilitet och samverkan är nyckelord för verksamheterna på de små skolorna. Ett exempel är att lärare några dagar i veckan haft öppningar i Sätra. Ett annat exempel är det positiva i att lärarpersonal på Söderås skola deltagit vid frukosten. Detta har gynnat verksamheten i ett helhetsperspektiv och löst problem i ett schematekniskt perspektiv. Flexibiliteten är i sig en styrka.

Målen för fritidshemmen har blivit tydligare under läsåret. Arbetsplaner med såväl kommunala övergripande mål som lokala mål för det enskilda fritidshemmet har tagits fram. Medvetenheten om mål och resultatstyrning har väsentligt ökat bland personalen. Rutiner för utvärdering, analys och reflektion håller på att växa fram. Häri finns även att identifiera nya åtgärder för utveckling i ett längre framtidsperspektiv.

6 Åtgärder för utveckling

Söderås och Sätra

- fortsatt fokus och utvecklande av verksamheten med inriktning på de lokalt formulerade målen
- strukturerat värdegrundsarbete i samverkan med skolan
- utnyttjande av närmiljö och utomhuspedagogik. Detta i samverkan med skolan
- att påbörja jämställdhetsarbetet

Från Söderås och Sätra finns önskemål om att nedanstående punkter hanteras i ett förvaltningsövergripande perspektiv

- fortsatt arbete med målformuleringar, kriterier och handlingsplaner
- gemensam kompetensutveckling i dokumentation och analysarbete
- utveckling och fördjupning av verktyg för ökad elevinflytande
- implementering och fortbildning i Fronter
- insatser för ökat föräldrasamverkan

7 Beslut och ansvar för kvalitetsredovisningen

Se motsvarande avsnitt i skolans kvalitetsredovisning.

7.1 Tillgänglighet

Se motsvarande avsnitt i skolans kvalitetsredovisning.